

רשמים V

סדנת ההדפס ירושלים

להשאיר סימן

אוצרת: אירנה גורדון

אמנים: אסנת אביטל, הילה בן ארי, לירון גולן, גליה גור זאב, ישראל הדני, נדב וייסמן, אורית חופשי, גיל יפמן, גיא יצחקי, מירית כהן כספי, אילת כרמי, מיה לנדמן, מיה מוצ'בסקי פרנס, אינגה פונר קוקוס, לירן פישר ואמילי רודיאנו, טל פרנק, יואב רבן, משה רואס, ליהי תורג'מן

ההדפס, בעקבות הרישום, קשור בעבודות לנייר ולידיעה מעמיקה של תכונותיו, ועם זאת הוא התממש בתולדותיו גם במנותק מן הנייר, כצומת של דיסציפלינות רבות: הטבעת היד הקדמונית על קירות המערה הפרהיסטורית, חותמות השעווה, חריטת הכתב והתבליטים של העולם העתיק, פיתוחי הנחושת על מגיני האבירים, מטבעות הכסף, רישום האור הנצרב ונטבע על מצע כימי רגיש לאור בצילום ולאחריו בקולנוע, חריטת הצליל בתקליטי ויניל, הצריבה והשכפול של תמונה, של צליל ושל טקסט בטכנולוגיה הדיגיטלית.

הדרת הנייר כמצע ברור מאליו מאפשרת לחדד את הבנת ההדפס ואת הנוכחות הגלויה והסמויה של עקרונותיו בתהליכים אמנותיים עכשוויים וביצירות אמנות בנות-זמננו. עבודות הפיסול, הציור, הצילום, הווידיאו, המיצב והמיצג שבתערוכה בסדנת ההדפס ירושלים נושאות בחובן תכונות מהותיות של ההדפס, כמו שכפול ושיבוש, מקור והעתק, יחידאיות וריבוי, אינדקסאליות וטקטיליות. ההתבוננות בהן מאפשרת להתחקות אחר טיבו של הסימן החזותי, כיצד הוא טמון בהעברה ובהעתקה, וכיצד הוא נוצר שלא בהכרח על ידי מעשה ישיר ונשלט, אלא

באמצעות תהליך מתווך, המאפשר לבוראו שוב ושוב כדימוי משועתק וחדש גם יחד. כך, למשל, **אסנת אביטל** הופכת רדי-מייד של מקלות הליכה עטופים בגומי וטבולים בצבע שמן לתבנית ליצירת רישום אקספרסיבי. רישום האור הדיגיטלי של **גיא יצחקי** הוא פרי תכנות ואקראיות של הקרנה, המחקה תנועות אורגניות וסביבתיות, בעוד **מירית כהן כספי** משנה דימוי יומיומי מצולם באמצעות שילוב של הדפסה דיגיטלית, רקמה ורישום, וממפה אותו כישות אחרת.

שרידותו של הסימן, שכפולו ושיבושו כייצוג של המציאות עולים ונבחנים בתכפילי הטבע הדומים של **מיה מוצ'בסקי פרנס**, העשויים מחומרי רדי-מייד יומיומיים, כאשר לכל תכפיל נוסף מעטה גבס, הגורם לדימוי להיטשטש ומשבש את נראותו. **מיה לנדמן** מציעה הצבת רדי-מייד של רישומי צדודיות זאבים החתוכים בשכפול ידני בתוך קופסאות קרטון מוארות כמחשבה על היחסים בין תרבות לטבע. פסל הקיר של **נדב וייסמן** הוא מערכת של שכפולי שיניים ועצמות, שרידי אנושיות, המתלכדים לכדי מכוונות ארכיאולוגיות רישומיות.

רישום וסימן לא רק כייצוג של העולם, אלא כפעולה המשוקעת בו ומבקשת לחולל שינוי בתוכו, נמצאים בלב עבודתן של **לירן פישר ואמילי רודיאנו**, המשתמשות בגופן ככלי רישומי ומטביעות את חותמו על משטחים תעשייתיים במרחב הציבורי. **ליהי תורג'מן** מתחקה אחר סימניהם המתכלים של קירות בתים מתפוררים דרך פעולות של פרוטאז', רישום, קילוף והדבקה, וכך משמרת את עקבות העולם ומזמנת את רוחות הרפאים שלו. **טל פרנק** חורטת רישום גיאומטרי ארכיטקטוני על מראה המוצבת כנגד חלון הסדנה ובתוך מעין בריכות נמוכות. כך היא יוצרת תעתוע של חלל בתוך חלל, בעוד היא מהפכת את החוץ והפנים, ומחליפה בין פני שטח לעומק. הרישום דמוי-התחרה של **משה רואס** הוא צריבה ביריעות טקסטיל ומתכת עד כדי התרתם החומרית והמשכם על הקיר, ואילו **אילת כרמי** מצוירת על גבי גיליונות פלסטיק שקופים דימויים, חלקם משועתקים, המונחים אלה על גבי אלה, מצטלבים אלה באלה ומרכיבים גופי-מכונה היברידיים, שהם בין מציאות לבידיון.

היות הסימן עדות לקיים, ובה בעת עקבה וביטוי למוגבלות הייצוג עולה ומתהווה לאורך עבודות, שבהן השכפול והשעתוק לצד פעולת הצריבה, החריטה וההטבעה מאפשרים פעולה פרשנית של היש, של ההיסטוריה ושל הזיכרון. במרכז תצלומיה של גליה גור זאב עקבות של תמונות שהוסרו ורישומן נותר על קירות בית אביה. דגמים עיטוריים של רקמה מקומית עשויים גאפה שחורה על קירות בתים נטושים ביפו, מקבלים חיים חדשים באנימציית הסטופ-מושן של יואב רבן. דגם אוריינטלי אחר מתהווה ממשטחים המורכבים משבשבות פלסטיק פשוטות המחוברות יחדיו בעבודתו של לירון גולן. פסלו של ישראל הדני הוא ריבוד של שכבות עץ לבוד מוערמות, היוצרות מערך ארכיטקטוני של ידע – ספרייה של תאי זיכרון. גיל יפמן משכפל תצלומי זוועות מטופלים והופך אותם לתבניות ולדגמים עיטוריים, המודפסים על אריחי קרמיקה. אינגה פונר קוקוס יוצרת שדה יציקות גבס של דיסקים, זיכרון דיגיטלי צרוב, שעליהן היא ממשיכה לחרוט באופן ידני. אורית חופשי חותכת ומגלפת בפנורמת עץ גדולה מקצבי רישום גדושים, המנכיחים התרחשויות היסטוריות ונרטיב אישי, ואילו הילה בן ארי משחזרת ומשעתקת ציור ימיביניימי באמצעות צריבה בלוחות מתכת, וכך מעלה באוב את זיכרון מעשה האמנות, העוסק בקיטועו של הגוף ובזהותו וכן בסימן שהוא מותיר אחריו.

ההדפס הוא הסימן המבקש להישאר חקוק מעבר למרחב ולזמן, מעבר לאפשרות המחיקה, אלא שבלב לבו טמונה תודעת האובדן והתשוקה לחסר.